

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 36 coroane (18 Lei)
 Pe jumătate de an 18 " (9 ")
 Pe un pătrar de an 9 " (4 1/2 ")
 Un număr . . . . . - 70 fileri (35 bani)

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărățiune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 20 cor., până la 200 de cuvinte 25 cor., de aci în sus 30 cor.

Nr. 675 B. ex 1920.

Onorațiilor

deputați ai Sinodului eparhiei Caransebeșului.

Pe baza dispozițiilor §§-lor 89 și 90 din statutul organic convoc prin aceasta Sinodul ordinar al eparhiei noastre a Caransebeșului la biserica catedrală din orașul Caransebeș pe Dumineca Tomei, adică, pe ziua de 5/18 Aprilie a. c., la 9 oare antemeridiane, în care zi îndată după săvârșirea sfintei liturgii cu chiemarea Duhului Sfânt va urma deschiderea Sinodului.

De aceea învit pe toți onorabilii deputați ai sinodului eparhial, ca în susnumita zi la oara defiptă, să se afle în Caransebeș, ca așa Sinodul conform regulamentului afacerilor interne să-și poată începe activitatea sa.

Caransebeș în 19 Martie (1 Aprilie) 1920.

Președintele Consistoriului:

Filaret Musta

arhimandrit, vicariu episcopesc,

Cuvinte de pregătire pentru împărtășirea deamănă cu sfânta taină a cuminecăturii

Precum vedeți, iubitorilor mei credincioși, a doua treaptă, a pocăinței este zdrobirea sufletului și plângerea inimii pentru păcatul făcut! Dacă păcătosul recunoaște din adins că a vătămat și amărât pe Dumnezeu pentru păcatele sale, e cu neputință să rămână nepăsător, fără lacrimi și fără durerea inimii, față de acel Dumnezeu, care numai pentru a sa bunătate din neștiință întru ființă l-a adus, i-a dat suflet înțelegător, l-a dăruit cu chipul și asemănarea sa, l-a înălțat mai presus decât toate fapăturile văzute. Și care om pe fața pământului ar fi atât de împetrit, ca luând în considerare acestea să nu-i pară rău de păcatele sale și să nu să pocăiască? Dacă muierea desfrânată din sf. evanghelie a fost neîntrăcută în păcate și totuși s'a pocăit, Domnul pe a ei pocăință a întemeiat deslegarea păcatelor ei și a zis: *«iartăți-se păcatele tale, că mult ai iubit, pleacă în pace»*. În tocmăi așa zice fiecărui păcătos, care se întoarce la pocăință cu zdrobirea sufletului și plângerea inimii, precum a făcut muierea desfrânată.

III

A treia pregătire la primirea sfintei taine a cuminecăturii este *mărturisirea*.

Mărturisirea nu e lucru de modă, nu e obicei sau datorie, ci e o așăzare dumnezească a Domnului nostru Iisus Hristos, care a dat sfinților săi învățacei și următorilor putere de a lega și deslega păcatele oamenilor. Căci așa grăiește învățacul cel iubit al Domnului: *«de vom mărturisi păcatele noastre, credincios este Domnul și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățască de toată nedreptatea»* (I Ioan 1 v. 9). Iar sf. apostol Iacob scrie (3. 16): *«mărturișiți-vă unul altuia păcatul și vă rugați unul pentru altul ca să vă vindecați»*.

Mărturisirea trebuie să fie sinceră și cu îndrăzneală, nimic să nu se ascundă, *pentru că ochii lui Dumnezeu de o mie de ori sunt mai luminați de cât soarele, așa că nici un unghișor nu este, nici o adâncime, care să poată acoperi cu întunerecul păcatele noastre*.

În deșert a voit Cain să ascundă uciderea fratelui său, când la întrebarea lui Dumnezeu a răspuns „au doară eu sunt păzitorul fratelui meu“. Dumnezeu a cercat să vadă dacă Cain își va mărturisi păcatul, ca să primească iertare de la Dumnezeu.

Nici rușinea nu are loc la mărturisire! Cel ce să rușinează de fața lui Dumnezeu și Dumnezeu să va rușina de dânsul. Înțeleptul Socrate mergând odată pe străzile cetății Atena, a vă-

zut pe unul din învățacei săi ieșind din o casă de desfrânare. Când a băgat de seamă învățacul pe dascălul său, a voit să se retragă și să se ascundă de rușine. Socrate observând aceasta a zis către învățacul: *„O tinerule, nu te rușina a ieși din acest lăcaș, ci te rușinează a petrece întrânsul“*.

Din aceasta se adeverează apriat, ca să nu ne fie rușine a ne mărturisi păcatele, ci să ne fie rușine a le face și petrece în nepocăință vreme îndelungată. Pentru aceea înțeleptul Sirach ne zice: *„pentru sufletul tău să nu te rușinezi, pentru că e rușine, carea aduce păcat, și este rușine carea aduce mărire și har“*.

Nu toată mărturisirea face adevărată pocăință. Acea mărturisire se primește de adevărată, carea are ca chizășie nemincinoasă făgăduința, că nu vom mai aluneca în păcatele săvârșite. Fără această nemincinoasă făgăduință, mărturisirea nu are nici o putere și cu astfel de pocăință nesăvârșită, nimenea nu poate intra în împărăția ceriului, *pentru că un nou gând rău este a doua cunună de spini pe precuratul cap al stăpânului; un nou cuvânt spurcat este a doua scuipitură pe dumnezeasca față a Domnului; o poftă trupească nouă este a doua rană întru sfintele coaste a lui; ori ce păcat de moarte de nou răstignește pe cruce pe dulcele Hristos. Cei ce nu au nemincinoasă făgăduință, ca orbii slobod săgeata și nu văd pe cine vatămă și rănesc. Dar când va veni Domnul și se va arăta întru a sa mărire, atunci vor vedea pe cine au rănit, sau după cum zice evangelistul Ioan: „vedea-vor pe care l-au împuns“*.

IV

A patra și cea din urmă pregătire pentru sfânta cuminecătură este: *facerea din destul pentru păcat*. Ea trebuie să fie totdeauna corespunzătoare poverii păcatului. Fiindcă noi prin păcat supărăm pe Dumnezeu nostru cel fără sfârșit, și facerea din destul trebuie să fie fără sfârșit.

Facerea din destul se poate îndeplini prin multe feliuri de fapte bune. *Dacă se cere postul Ninivenilor, să-l facem; dacă se cer lacrimi, să le vărsăm în așa măsură, ca să udăm așternăturile noastre, dupăcum a făcut Psalmistul*.

Dacă se cere milostenie, să urmăm sfatul, ce l-a dat Daniil prorocul lui Nabuchodonosor: „păcatele tale cu milostenie le rescumpără, o, împărate, și strămbătățile tale întru îndurările săracilor“.

Dacă se cere rugăciune, să o facem cu așa căldură, încât prin ea să fim răscumpărați. Cu un cuvânt, satisfacția pentru păcat să o facem așa, cum zice și ne învață apostolul Pavel: *„faceți roduri vrednice de pocăință“*.

V

Pe lângă toată pregătirea amintită până aici,

avem să fim cu cea mai serioasă grijă chiar în ziua cea mare a împărțirii.

Să ascultăm pe fericitul apostol Pavel, care așa învață: „să se ispitească omul pe sine și așa din pâine să mănânce și din pahar să bea“.

Tot omul deci, în această zi mare a împărțirii să se examineze pe sine și conștiința sufletului, dacă e vrednic de împărțire. Când Moisi a voit să se apropie de muntele Horibului de rugul ce ardea și nu se mistuia, a auzit glasul din ceriu zicând: „Moisi, Moisi, nu te apropia aici, desleagă încălțămintele picioarelor tale, pentru că locul pe care stai pământ sfânt este“.

Când te apropii de sfântul potir să nu uiți că acolo este dumnezeescul foc, care pe cei vrednici îi luminează și curățește, iar pe cei nevrednici îi arde. Apropie-te cu frica, cu carea s'a apropiat Moisi de locul, unde era Dumnezeu arzând. Această frică și cutremur se cade să avem, când întindem mâinile și deschidem gura ca să primim sf. cuminicătură. În jurul jertfelnicului stau nevăzuți sfinții îngeri, și de frică și cutremur își acoperă fețele lor.

Acolo au stătut marii dascăli ai lumii Vasilie, Ioan Gura de aur, oameni sfinți și fără prihană, îngeri pământești în privința curățeniei sufletului, și totuși așa fiind, s'au socotit nevrednici de cuminicătură, căci așa grăește Vasilie: știu doamne că cu nevrednicie mă apropii; iar al doilea zice: Doamne Dumnezeul meu, știu că nu sunt vrednic.

Cade-se ca și noi, cari ne-am întinat sufletul cu mi de păcate, cuprinși de frica și cutremurul lui Moisi, să zicem: „Cred Doamne că tu ești Dumnezeu, mărturisești că eu sunt păcătos! Cred că tu ești foc mistuitor, dar cred și eceasta că eu sunt iarbă uscată. Nu sunt vrednic să mă apropii de tine Doamne, ca să nu fiu muncit. Dar fiindcă tu mă chemi, eu vin fără curățenie pentru curățenia cea dela tine, izvorul sfințeniei; mă apropii și viu neputincios pentru tămăduire dela tine doctorul sufletelor; mă apropii și vin mort pentru înviere dela tine bănea vieții; vin ca să mă luminez și să mă sfințesc și mai vărtos pentru aceea viu, ca să nu mă depărtez de tine, ca vrăjmașul să nu biruiască sufletul meu“. Este o mare rătăcire, când sunt de părere unii credincioși că dacă s'au mărturisit și cuminecat, și-au făcut datorința pentru păcatele comise și să țin liberi a face păcate și mai mari. Mare rătăcire! După mărturisire și împărțire suntem datori a trăi cu mai multă grijă și cucernicie, pentru ca prin aceasta să dovedim cu fapta, că trupurile noastre le-am făcut lăcaș Domnului și sufletele noastre întru împreunare dumnezeiască, să dovedim cu fapta la făgăduința nemincinoasă dată la mărturisire, că ne-am lăpădat de păcat. Amin!

Andrieu Ghidiu
protopresbiter.

Congresul național-bisericesc

(Continuare)

Ședința a treia.

S'a ținut în 24 Februarie 1920 la orele 3 p. m. Președinte P. S. Sa Ioan I. Papp. Notar: Tr. Vașianu.

Notarul Dr. C. Cornenu citește protocolul ședinței II. Se autentică.

Deputatul Nicolae Borzea propune, ca în scopul creșterii religioase a tinerimii adulte pe baza statutelor, ce le prezintă, să se înființeze în toate parohiile „Societatea tinerilor ort. români“. Propunerea se avisează la comisiunea bisericească.

Deputatul Dr. A. Lazar cerând cuvântul înaintea ordinei de zi face propunerea ca din primul congres național bisericesc, ce se ține în România întregită, să se trimită adresă omagială M. S. S. Regelui Ferdinand deasemenea să fie salutat guvernul central, senatul și camera. Congresul primește propunerea cu unanimitate între urale nesfârșite la adresa Regelui Ferdinand I, și se trimit următoarele telegrame:

Majestății Sale Regelui Ferdinand I în București.

Congresul național bisericesc al românilor ortodocși din Ardeal, Bănat și părțile unghurene, întrunit pentru prima dată sub sceptrul glorios al Majestății Voastre, și în România întregită, cu nețărmurită dragoste și omagială supunere, trimite salutul său Majestății Voastre, întemeietorilor unității naționale a tuturor românilor, și de vecinica și neclintita credință a credincioșilor săi. Congresul național bisericesc privește în Majestatea Voastră nu numai pe adoratul său Suveran, ci totodată și pe apărătorul drepturilor autonome ale bisericii noastre strămoșești, cari drepturi s'au dovedit a fi cea mai puternică pază a moralității și virtuților creștinești și cetățenești. Dimpreună cu iubita noastră Regină Maria și cu întreaga Dinastie, primiți Majestate, expresiunea omagiale noastre supunerii și asigurarea loialității noastre.

În numele și din încredințarea congresului național bisericesc.

Ioan I. Papp,
episcop, președinte.

Primului ministru ad interim Dr. St. C. Pop

în București.

Congresul național bisericesc întrunit prima dată în România întregită, cu adâncă reverință salută guvernul țării. Suntem convinși, că acest guvern, chiar în înțelesul programului său ne va da sprijinul pentru ca reorganizarea bisericii ortodoxe române din patrie să se facă pe temeiuri democratice, asigurându-se acestei biserici libertate și deplină autonomie. Și până la legiferarea acestei reorganizări dăm expresiune speranței și așteptării noastre, că guvernul Majestății Sale Regelui Ferdinand I, al gloriosului nostru eliberator din jugul secular va ocroti fără nici o știrbire autonomia bisericii ortodoxe române din Ardeal, Bănat și părțile unghurene, moștenite dela marele arhiereu Șaguna și atât de scumpe sufletelor noastre.

În numele și din încredințarea congresului național bisericesc:

Ioan I. Papp,
episcop, președinte.

Paul Bujor, președintele senatului român în București.

Nicolae Iorga, preș. Camerei deputaților în București.

Congresul național bisericesc al românilor din Ardeal, Banat și părțile ungurene întrunit pentru primădată în România întregită salută cu adânc devotament primul Parlament a patriei mărite. Nădăduim, că acest Parlament eșit prin votul obștesc ca adevărat reprezentant al națiunii întregi, însuflețit de principiile mari ale democrației veritabile, va clădi noul nostru stat pe temeiurile libertății desăvârșite și aceasta libertate o va da și bisericii strămoșești a românilor, ca astfel aceasta biserică autonomă și chemată la o nouă viață prin conlucrarea organică a tuturor credincioșilor ei, să devină cetate de neînviș a iubirii de neam și patrie, a moralei creștine și a credinții neamului nostru către Dinastia liberatoare.

În numele și din încredințarea congresului național bisericesc:

*Ioan I. Papp,
episcop, preșident.*

Deputatul Dr. N. Bălan, în calitate de președinte al comisiunii școlare anunță, că deputatul Dr. S. Zaslo renunță a fi membru al comisiunii, deci propune ca în locul acestuia să fie ales deputatul Dr. P. Roșca. *Se primește.

La ordinea zilei urmează referada comisiunii bisericești prin raportorul său Dr. Petru Cornean, care referă asupra raportului intrat dela Consistorul mitropolitan în chestia înființării unei facultăți teologice ort. rom. pe lângă universitatea din Cluj și al unui seminar central. La propunerea comisiunii se ia următorul concluz: Congresul enunță necesitatea înființării facultății teologice pe teritoriul mitropoliei noastre și anume pe lângă universitatea din Cluj. Consistorul mitropolitan e pofit ca după completarea sinodului episcopesc prin alegerea mitropolitului, eventual și a episcopilor în scaunele vacante, să întreprindă de nou, în înțelegere cu siii nodul episcopesc al mitropoliei noastre, pașii necesari la forurile competente, pentru înființarea facultății amintite.

Urmează comisiunea organizatoare prin raportorul său Dr. V. Moldovan. Raportorul general al consistorului mitropolitan nefiind tipărit se cetește în întregime. Congresul hotărăște ca acest raport să se tipărească ca adnex la protocolul congresual.

La propunerea comisiunii, punctul I, despre strămutarea consistorului mitropolitan la Oradea-mare în urma evacuării Sibiului, se ia la cunoștință.

Punctul II despre evenimentele din 5/18 Octomvrie 1918 și de atunci încoaci, se ia la cunoștință.

Punctul IV despre congresele profesorilor dela școalele primare și secundare, apoi despre congresul preoțimii ortodoxe române, congresul ia cu plăcere cunoștință dezbaterile temeinice și hotărârile solemne, ce s'au luat în acest prim congres al preoțimii noastre. Îndeosebi i-se exprimă recunoștința față de felul prevăzător, în care s'a afirmat preoțimea, în chestiunea azi actuală a organizației bisericii noastre, enunțând că unificarea bisericii ortodoxe din România întregită trebuie să se facă pe lângă respectarea principiilor de autonomie, democrație și de participarea activă a elementului mirean.

În chestiunea salarizării preoțimii.

Se solicită comisiunea exmisă în chestiunea aceasta de către Consistorul mitropolitan a prezenta elaboratul încă Congresului acestuia, spre a se putea pertracta și decide.

În chestiunea restaurării Cons. mitropolitan se decide, că restaurarea să se facă în sesiunea prezentă,

acceptându-se amandamentul făcut de deputatul Dr. Iosif Traian Badescu ca la restaurare să se sustină în vigoare și să se aplice concluzul congresual Nr. 42.913.

Cu privire la datele statistice se invită Consistorul mitropolitan să facă un recenzământ în întreaga mitropolie, în care să se evedeze și ocupațiunea credincioșilor noștri.

Tot comisiunea organizatoare prin raportorul său, deputatul Roman R. Ciorogariu, referă în chestiunea păstoririi credincioșilor din comunele cari se află peste liniile demarcaționale în spre Sârbia și în spre Ungaria. La propunerea comisiunii consistorului arhidiecezan, se invită a înainta fără amânare un memoriu guvernului, cu rugarea să intervină pe cale diplomatică la conferența de pace, pentru recunoașterea așezămintelor noastre canonice și aplicarea principiului de ocrotire a minorităților și la credincioșii noștri rămași eventual sub stăpânirea statelor străine; iar la înfăptuirea acestei organizări se invită episcopii și consistoarele interesate să se îngrijească și în viitor de cele sufletești ale credincioșilor ort. români rămași eventual pe teritoriul străin.

Față de această propunere deputatul Dr. Iosif Tr. Badescu propune: Cauza se derivă consistorului mitropolitan, cu adausul, ca să ia dispozițiunile de lipsă pentru ca și mai departe credincioșii din parohiile ajunse sub ocupațiune străină să nu rămână fără îngrijire sufletească.

Totodată să intervină la guvernul țării, ca pe cale diplomatică să se asigure liberul contact al autorităților bisericești cu parohiile și respective organele parohiale din respectivele comune. Dară pentru cazul neprevăzut, că respectivele comune s'ar adjuceca Sârbiei, să se facă încă de acum inervenire la guvernul țării, pentru ca la Consiliul suprem să se exopereze recunoașterea liberii determinațiuni a minorităților.

Tot în aceasta chestiune deputatul Dr. V. Saftu propune ca congresul să ia la cunoștință raportul ei, autorizează consistorul mitropolitan să se îngrijească și pe viitor de păstoria credincioșilor din amintitele comune.

În fine deputatul Dr. G. Ciuhandu, face la propunerea comisiunii următorul amandament:

Credincioșilor noștri din comunele, cari ar avea nenorocul de a fi incorporate la state străine, să li se ceară în temeiul dreptului de ocrotire a minorităților nu numai dreptul la o viață autonomă în general, ci și dreptul la ierarhie națională, cu episcopi ort. români. După o discuțiune mai îndelungată la care iau parte și membrii congresuali Vasile Goldiș, Dr. Aurel Lazar și Nicolae Ivan, congresul primește propunerea comisiunii cu amandamentul Dr. G. Ciuhandu.

Dr. Aurel Lazar, ca raportorul comisiunii organizatoare, prezintă raportul consistorului mitropolitan despre fundațiunea *Emanoil Ungurean*, din Timișoara.

Același raportor prezintă raportul consistorului mitropolitan referitor la testamentul fericitului *Alexandru Lebu* din Sibiu, care a testat bisericii peste un milion coroane spre scopuri culturale și propune: Congresul ia la cunoștință raportul și invită consistorul mitropolitan să dispună înaintarea literilor fundamentale și regulamentului de administrare.

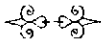
Tot Dr. Aurel Lazar prezentând actul Consistorului mitropolitan, referitor la moartea, înmormântarea și lăsământului fostului arhiepiscop și mitropolit, Vasile Mangra, face următoarea propunere: Chestiunea referitoare la moartea și înmormântarea arhiepiscopului mitropolit Vasile Mangra se ia la cunoștință, iar chestia lăsământului se transpune consistorului arhidiecezan spre competență deliberare.

Aceeași comisiune organizatoare prin raportorul Dr. Victor Mercea prezintă raportul consistorului mitropolitan

in afacerca fundatiunii Agora Galii facand urmatoarea propunere: Raportul consistorului mitropolitan se ia la cunoastinta totodata in conformitate cu punctul 1 al testamentului se decide alegerea alor 4 membri mireni din comitetul fundational, urmand ca in temeiul dispozitiunilor testamentare, alegerea sa se puna la ordinea zilei de catre congresul national bisericesc. După o discutie la care iau parte deputatii: Dr. Georgiu Ciuhandu, Dr. Nicolae Comsa, Vasile Goldis si Iosif Moldovann, congresul primește propunerea comisiei, si prin aclamatiune se aleg cei 4 membri mireni in comitetul fundational in persoanele: Dr. Ilie Beu, Dr. Lucian Borcia, Emanuil Mugurean si Dr. Aurel Lazar.

Fiind timpul inaintat si anuntandu-se sedinta proxima pe ziua 25 Februarie n. la orele 10 a. m. sedinta se incheie la orele 6.45 p. m.

(Urmează)

ICOANE ROMÂNEȘTI

Poporul nostru ține foarte mult la impodobirea caselor cu icoane. Rar găsindu-se de cumparat icoane românești, și-au impodobit cei mai mulți casele cu icoane străine de ritul și prescrierile noastre. Inlocuirea acestora se impune, dar numai așa cu succes, dacă vom ști să le dăm altele în loc, cari dacă nu mai bune, cel puțin sa echivaleze cu cele vechi. Prin nizuința de a da românului nostru o icoana bună și totodată românească, savârșim deloc două lucruri de folos, premergând totodată și speculanților străini, cari în curând se vor pripași pe la noi, cu icoane străine, ca sa scoata banul pe ușor din punga țaranului nostru, care încă nu știe face deosebirea între icoane de „legea noastră“ și între cele străine. Fiind cele mai multe icoane catolice, cu diferite inscripții în limbi străine, e timpul ca casele românilor noștri să se impodobească odată cu icoane cu inscripții românești, căci doar și lui Dumnezeu azi ne rugăm liber în limba noastră, deci nici sfinții nu-i putem venera într'alta limba, decât în cea românească. Este neapărat de lipsa ca în centrul ortodoxiei, în București, să se înființeze o tipografie, care să se ocupe cu tiparirea și distribuirea icoanelor (cari ar putea fi reproduceri după cele mai bune icoane din bisericile vechiului Regat, Basarabia, Bucovina și catedrala din Sibiu) în spirit ortodox, iar librăriile de pe lângă episcopii să fie sucursalele celei din București, ca astfel tuturor sa fie accesibila cumpararea astoriel de icoane. Carți de rugăciuni, icoane religioase întăresc mult simțul religios și moral în oameni. Casele impodobite cu icoane sunt adevărate capele, pe când cele fără icoane, sunt considerate de poporul nostru ca niște grajduri.

Tot astfel stăm și cu chipul familiei domnitoare. Cu toate ca dela unirea parților ungurene cu vechiul Regat a trecut un an de zile și azi vedem — durere — aproape pretutindenea chipul lui Franț Iosif și a grandomanului împărat Vilhelm cu cei 6 argați ai săi, constituind tolerarea acestora și pe mai departe pe părășii caselor noastre o adevărată ofența și tradare față de patria mună, care atât a sângerat ca sa ne strângă la brațul ei ocrotitor. Chipul marelui nostru rege Ferdinand I. nu poate fi pus alături de chipul celor doi sugrumatori de veacuri ai poporului românesc. Regele nostru a gustat acelaș pahar al suferințelor ca și poporul român; e timpul deci ca chipul lui să nu lipsească nici din cea mai umilă coliba.

Cornea, 1920.

Nicolae Văleanu,
preot.

Prinos lui Achim Alionte.

„Naționalitatea e puterea creatoare a artei, arta puterea creatoare a naționalității!“ Rasfoind paginile istoriei, artei și îndeosebi a muzicii, ne vom convinge despre adevărul celor spuse mai sus. Dacă și nu toți naționaliștii mari au fost buni artiști, de sigur, ca cei mai mari artiști au fost totodată și cei mai mari naționaliști! Când apasările politice sunt mai grave, atunci se desvoaltă naționalismul mai tare. Așa a fost și cu noi Românii de sub nefericitul regim ungar. Dacă ne reamintim timpul dela 1907 incoace, ne aducem cu toții aminte de sforțările dușmanului nostru de ieri de a ne pune jugul iobăgiei în grunazi, încercările să ne desnaționalizeze, de a-ne stărpi neamul, de a încatușa niște inimi pline de durere, ce sângerau pentru o cauză sfântă și dreaptă, pentru o *viață liberă!* Ce se întâmplă cu noi dacă în aceste zile de grea încercare nu avem puținele societății culturale respective muzicale, sub ale căror aripi ocrotitoare ne adăpostiam cu toții, încălzindu-ne sufletele amorțite prin cântare și poezie, deșteptând simțul național, peatra fundamentală a existenței?! Desigur că ne'nghițau de vii fiarele ce să năpustiseră asupra noastră, pentruca ne zice marele scriitor Didon „omul nici odată nu poate scapa de influința mediului său: el se supune învățăturilor obiceiurilor lui fără să judece și adesea fără să le înțeleagă“...

Vorba Românilui: „apa trece pietrele ramân!“ Așa și oamenii sa schimba cu vremea; sufletele patrunse de ideea naționalismului însa vor crește, se vor înalta, triumfând asupra nedreptăților. Musa cu fiece ei au fost sprijinitorii naționalismului, la altarul și focularul lor ne-am oțelit sufletele și inimile pentru ajungerea zilei mari a învierii!... Cum zice A. C. Cuza „arta mai cu osebite pastreaza ființa unui popor, pentruca se concretizează în lucrări, cari nu trec, fiind intrupări ale sufletului sau nemuritor“.

Tendințele de a sparge granițele vremii au faurit România mare și tare! Poporul eroilor a reînviat!... Rana cea deschisă a sufletului nostru ce ne-a cauzat-o pierderea atâtor suflete nevinovate de eroi ne doare. Ei se renasc în noi, privind în adâncul sufletului nostru îi reafăm, îi vedem îi auzim!

În 12 Martie a. e. s'au împlinit 8 ani dela pierderea unui înflăcărat luptaror naționalist, a unui fiu adevărat al Caransebeșului. O jertfa nevinovată și curată a timpurilor grele de atunci, a fost Achim Alionte.

Copil de țaran sarac ășit din opinea, dar înzestrat cu însușiri înalte, calități distinse și virtuți alese! Ca o stâncă neclintită sta contra atacurilor, loviturilor de moarte ce veniau din partea acelor, cari erau uneltele murdare ale regimului unguresc, cari prin nimicirea Reuniunii de cântări doreau să-și câștige merite neperitoare. Persecutat și amenințat cu nimicire totală acest „Profetelu învingător“ mai bine a rabdat scuipări, huliri, dar nu și-a patat numele de „Român“!... Luptele purtate, suferințele prestate și jertfele a luse pentru ridicarea și susținerea caracterului pur național al Reuniunii, ne trezesc în suflete răsunetul cuvintelor sf. Scripturi, ca „păstorul cel bun sufletul și'l jertfește pentru turma sa“... Faptele sale îl îndreptățesc să fie înscris în istoricul Reuniunii de cântări nu ca un maestru desavârșit, ci ca un adevărat *cron*, pentruca nu șocotim eroi, zice Romani Rolland, pe accia cari au triumfat prin gândirea sau prin forța lor, ci numai eroi numai pe accia, cari au fost *mari priii suferințele lor*“...

Viața lui a fost o luptă zilnică, o luptă tristă fără fericire, o resignare, un lung martiriu. Alungat din toate oficiile, ca un cersitor, câștiga cojița cea de toate zilele, cojița cea amară a încercărilor și suferințelor dureroase. La patul durerilor este dus cercetat de prietenii lui sinceri și iubiții lui coriști, de cări se desparte cu o lacrimă de fericire în ochi, sărutând cu buzele aproape reci drapelul corului, mândria lui, căruia parecă-i zicea... da, da în curând te voi părăsi, mă voi despărți de tine pe vecie, dar voi pași cu fruntea senină înaintea tronului ceresc, a judecătorului celui drept, căci stințenia ta am păstrat-o ca pe o comoară moștenită dela strămoși....

Se putea să nu fie pentru dânsul moartea o fericire? Nu! „pentruca viața nici când nu e mai puternică, mai fecunda și mai fericită decât în suferință“...!

Acum dormi în pace somnul tău etern, iubite maestre! Faptele tale marețe ne vor servi urmașilor tăi, drept înbold la o muncă nouă, mai intensiva și oțelită.

Un corist.

Ș T I R I

Disolvarea parlamentului. „Monitorul“ oficial publică decretul de disolvare al corpurilor legiuitoare. Noile alegeri se vor face în cuprinsul întregii României pentru Camera în zilele de 25, 26 și 27 Mai 1920, pentru Senat în zilele de 30 și 31 Mai 1920, iar pentru Universitățile din București, Cernăuți, Cluj și Iași în ziua de 1 Iunie 1920. Noile corpuri legiuitoare sunt convocate la București pe ziua de 10 Iunie 1920.

O faptă generoasă vrednică de imitat.

Aflăm, că din inițiativa Dnei *Emilia Lt. Colonel Mari-nescu*, s'a lansat o listă de subscripție pentru a se veni în ajutorul unei persoane sarace dar onorabila. Această inițiativă a avut un rezultat destul de frumos. Toate doamnelor din societatea românească la care s'a apelat au răspuns cu destulă inimă și grabă. De asemenea Unii ofițeri din Reg. 96 inf. și-au dat obolul Dlor. S'a încasat dela societatea Dnelor 240 coroane iar din colecta Dnilor ofițeri 367 coroane; în total suma de 607 coroane, cari bani s'au înmănat persoanei destinate. Ar fi de dorit ca asemenea acte frumoase, să găsească cât mai mulți imitatori pentru a se veni în ajutorul celor nevoiași într'o măsură cât de largă, mai ales acum în preajma sărbătorilor astfel de inițiative sunt de dorit. Dacă sunt mulți care au nevoie de ajutor, sunt înca și mai mulți care pot să-i ajute.

La festivalul Regimentului 96 Infanterie,

au binevoit a suprasolvi următorii domni: Dr. Alexandru Morariu, avocat și deputat 40 cor.; Constantin Diminescu, mare proprietar, 40 cor.; Teodor Dragomir, primnotar, 30 cor.; Dr. A. Farkas, avocat, 50 cor.; Fr. Pauck, primar, 40 cor.; Sublocot. Rădac, 30 cor.; Sperlea, 20 cor.; Un domn, 10 cor.; Stoiceviciu, 5 cor.; Stefanoviciu, 10 cor. Maririmoșii donatori binevoiască a primi și pe calea aceasta cele mai calde mulțămiri.

Secretarul Asociațiunii. În ultima sa ședință comitetul Asociațiunii a ales în postul de secretar literar pe dl *Ioan Georgescu*, profesor seminarial în Blaj. Dl Georgescu s'a manifestat cu succes atât pe terenul literar cât și pe cel științific și de persoana dânsului se leagă nădejdi frumoase și îndreptățite. La 1 Aprilie c. își va ocupa postul și-și va începe activitatea.

Expoziția de artă românească în Cernăuți.

S'a luat inițiativa aranjării unei expoziții de artă românească la Cernăuți sub protectoratul d-lui ministru de-

legat Dr I. Nistor. Expoziția aceasta urmărind scopul de a face propagandă pentru arta românească și în acest colț al României de astăzi — toți artiștii români (numai români) sunt invitați să participe prezentând până la 5 piese dintre lucrările d-nilor lor. Doritorii de a expune să-și anunțe de urgență participarea pe adresa: Profesor Achip Roșca, pictor academic, Cernăuți str. Ștefan cel Mare Nr. 33. Lucrările artiștilor din București se vor aduna la ministerul Bucovinei, str. Lahovari 16. Expoziția se va deschide la 1 Maiu a. c. Lucrările trebuie să intre în intervalul dela 1—15 Aprilie a. c. la adresa d-lui prof. Archip Roșca. Comitetul expoziției.

Cronica culturală și literară.

La Florii

*Cămășuica flutură
Pe trupșorul mic,
Copilași vioași aduc
Ramuri de finic.*

*Și-și așteaptă mamele
Câte-un crăișor,
Veste bună cum aduc
Dela popa lor.*

*Una-și picură duios
Mirul de pe ochi,
Iarăș alta-și farmecă
Scumpul de diochi.*

*Pe o coastă 'n sus, spre deal,
Alt cârd de copii,
Câte jocuri mai întind
Peste dragi câmpii.*

*Și-și culeg și-și împletesc
Flori pe pălării,
Mult mai așteptat'-a fost
Ziua de Florii.*

*Dulci idile v'am pierdut,
Clipe de demult,
Amintiri doar' de-au rămas
Șoapta să le-o-ascult.*

V. Loichița.

Liturgica bisericii ortodoxe române, ed. III. manual pentru școalele secundare, cu aprobarea Ven. Conzistor ort. rom. din Arad. În lipsa ar-zătoare de manuale pentru învățământul nostru secundar, manualul de față umple un gol mult simțit. Lucrat fiind de un distins membru al clerului nostru cu observarea tuturor cerințelor

pedagogice și hisericești, e menit a ușura munca catiheților și a promova progresul elevilor. Împodobit cu două ilustrațiuni și esînd de sub tipar într'o formă plăcută și corespunzătoare, îl recomandăm cu căldură Dilor catiheți dela școalele medii precum și publicului creștin și ortodox.

— Se poate comanda la Librăria diecezană din Arad, cu prețul de 7 cor. + 1 cor, pentru porto recomandat.

*

Predici pentru toate Duminicile de peste an și alte ocaziuni. Acesta e titlul unui volum de 74 Predici, scris de diaconul Dr. George Comșa din Sibiiu și preotul Gheorghe Maior din Vin-gard. Volumul are 329 pagini și a apărut acum de curând în tipografia diecezană din Arad cu aprobarea Conzistorului arhidiecezan din Sibiiu. Conține predici scurte, cari au menirea să înlesnească chemarea învățătoarească a preoțimii noastre. Tratarea unitară a materiei, mulțimea exemplilor aduse și limba înțeleasă de toți, fac posibil ca și preoții ocupați mai din greu cu ale economiei, după o cetire a predicii, să-și poată îndeplini chemarea predicatorică. Cartea aceasta va contribui la edificarea sufletească a a credincioșilor noștri, pentru cari biserica noastră dreptmăritoare a răsăritului va avea să rămână tot pe planul întâi. Numai prin predică își va putea susține preotul român vaza și rolul din trecut. Acum, când războiul ne-a pus biserica la grele încercări, trebuie să arătăm, că privirile materialiste au să se îndrepte spre cele netrecătoare. Predica duce la scopul acesta. De aceea recomandăm acest volum în atențiunea preoțimii și învățătorimii noastre, mai ales, că adevărurile desvoltate într'însul nu sunt privite prin pisma războiului, ci sunt expuse ca raport la stări liniștite, iar din războiu s'au scos învă-

tăminte. Volumul se vinde la Librăria diecezană din Arad precum și la toate librăriile din țară cu prețul de 15 cor. plus -- 1.50 cor. porto, recomandat.

vl.

Concurs.

Pentru ocuparea definitivă a postului *învățătoresc* dela școala confesională ortodoxă română din comuna **Maciova** prin aceasta se escrie concurs cu termen de de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumente :

1. Salar 1200 cor. dela comuna bisericească prin repartiție anuală. Eventuale gradațiuni se asigură din partea statului.
2. Pentru adunarea generarlă 20 cor.
3. Pentru conferință 20 cor.
4. Pentru scripturistică 10 cor.
5. Pentru facerea socoților cultului și a bisericei 50 cor.
6. Dela inmormântări unde va fi poștit 2 cor.
7. Locuință în natură cu grădină de legume.

Alesul învățător este obligat a instrua tinerimea școlară în cântarea bisericească și a o conduce la biserică, iar pentru purtarea cantoratului în sf. biserică primește în folosință pământul școlar de 3 jugere și 800□ după care va avea să plătească însuși darea recerută de lege; și încă 12 metri pătrați de lemne.

Recurenții să-și subștearnă rugările Prea On. Domn protopresbiter Andrei Ghidiu în Caransebeș cu a căru prealabilă învoire să se prezinte în sf. biserică din Maciova spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească, dar nici decât în ziua de alegere.

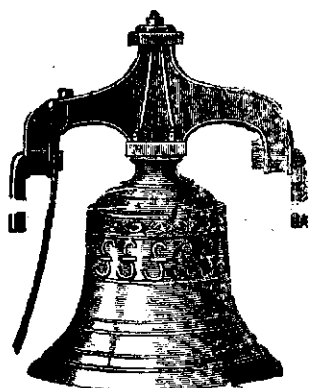
Maciova, din ședința comitetului parohial ținută la 30 Noemvrie 1919 n.

Ioan Borlovan

preot și președ. com. par.

2-3

În conțelege cu oficiul protopresbiteral.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote

și fabrică de scaune de fier pentru clopote

Timișoara-Fabric.

16-52

Calculări de preț se trimit gratuit.

Convocare

Domnii acționari ai **ȚIGLĂRIEI și societății de clădire soc. pe acții** din loc sunt invitați la

a **XXV. adunare generală ordinară,**

ce se va ține la *18 Aprilie* 1920 oara 11 înainte de masă, în localul Noului casă de păstrare din loc.

ORDINEA ZILEI:

1. Alegerea a doi acționari spre autenticarea protocolului.
  2. Darea de samă a Direcțiunii și comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune, pertractarea bilanțului și distribuirea venitului net și darea absolutoriului.
  3. Alegerea a membrilor din direcțiune și comitetul de supraveghiere, a căror mandat a expirat.
  4. Eventuale propuneri.
- Caransebeș, 31 Martie 1920.

Direcțiunea.

Observare: § 12 a statutelor sună: Ca să-și poată membrii valida dreptul de vot, acția trebuie să fie cel puțin cu 2 luni înainte adunării generale transcrisă pe numele proprietarului care voește să se folosească de drept, și cel puțin cu trei zile înainte de adunarea generală adică până la 15 Aprilie a. c. la Noua casă de păstrare depusă.

BILANZ-KONTO

Aktiva			Passiva		
Kassa-Vorrat	8844	73	Aktienkapital	60000	---
Gebäude	60500	---	Reservefond	16500	---
Ringofen	51000	---	Wertverminderungsfond	100000	---
Bahngeleise	14000	---	Kreditoren	92658	68
Materialien	1300	---	Unbehobene Dividende	2490	---
Requisiten	9000	---	Transitorische Posten	45400	---
Ziegel-Vorrat	40758	75	Reingewinn	42661	90
Wertpapiere	55000	---			
Debitoren	119307	10			
	359710	58		359710	58

VERLUST- und GEWINN-KONTO

Soll			Haben		
Regie, Gehalte etc.	163009	41	Ziegel- und Diverse- Erträgnisse	272671	31
Wertverminderung	45000	---			
Abschreibung	22000	---			
Gewinn	42661	90			
	272671	31		272671	31

Anton Jung m. p.

Karansebes, am 31 Dezember 1919.

DIE DIRECTION:

Dr. Ziprisz m. p. Szörenyi m. p. Dr. Hegyesi m. p. Burdia m. p. Dr. Róth m. p. Keppich m. p.
 president vice-president

DER AUFSICHTSRAT:

Grosseck m. p.

Klein m. p.

Pisó m. p.